

Naloge iz makroekonomije

Trg dela

1. **Ponudba dela.** Recimo, da potrošnik želi maksimizirati funkcijo koristnosti, ki ima naslednjo obliko

$$u(c, j) = \alpha \ln c + (1 - \alpha) \ln j$$

pri čemer je c potrošnja, j pa prosti čas. Upoštevajte proračunsko omejitev

$$(1 - \tau)wl + q_N = c,$$

kjer je H celotni razpoložljivi prosti čas, l ponudba dela, q_N pa je nedelovni dohodek, w realna **bruto** plača, c potrošnja in τ davčna stopnja na delovni dohodek.

- Izpelji krivuljo ponudbe dela!
 - Kaj se zgodi s ponudbo dela, če se poveča nedelovni dohodek? Kateri učinek je na delu?
 - Kaj se zgodi s ponudbo dela, če se poveča davčna stopnja na delovni dohodek? Katera dva učinka sta na delu? Kateri prevlada?
2. **Povpraševanje po delu.** Recimo, da podjetje proizvaja z naslednjo produkcijsko funkcijo

$$Q(l) = Al^\alpha,$$

pri čemer je Q obseg proizvodnje, A tehnološka konstanta in l obseg dela. Predpostavljaj, da je podjetje monopolistični konkurent, ki deluje v času gospodarske krize in se sooča z naslednjo funkcijo agregatnega povpraševanja: $p = zq^{-\epsilon}$, pri čemer ϵ predstavlja elastičnost povpraševanja. Predpostavljaj, da je za izplačilo neto plače potrebno plačati davek po stopnji τ .

- Zapiši enačbo enačbo za dobiček podjetja!
 - Določi optimalni obseg zaposlitve dela za podjetje!
 - Kaj se zgodi z obsegom zaposlitve in obsegom proizvodnje, če se davčna stopnja τ zniža?
 - Kaj se zgodi z obsegom zaposlitve in obsegom proizvodnje, če se izboljša tehnologija, torej, če se poveča A ?
3. **Ravnotežje na trgu dela.** Predstavljaj si gospodarstvo s 100 delavci. Funkcija koristnosti posameznega delavca je prikazana z naslednjo enačbo:

$$u(c, l) = \ln c + \ln(1 - l)$$

pri čemer c predstavlja potrošnjo, l pa opravljeno delo. Prav tako je v gospodarstvu skupaj 200 podjetij. 100 podjetij tipa 1 ima produkcijsko funkcijo $f_1(l_1^d) = (l_1^d)^{\frac{1}{2}}$, preostalih

100 podjetij tipa 2 pa se sooča s produkcijsko funkcijo v obliki $f_2(l_2^d) = 2(l_2^d)^{\frac{1}{2}}$. Cena končne dobrine je normalizirana na 1. Določi ravnotežno plačo na enoto dela!